

ستار پژوهشی، همیت فرهنگی نیاکان

ابن سینا، دانشمند، همه‌چیزدان، فیلسوف، پزشک، ریاضیدان،
اخترشناس، فزیکدان، منطق‌دان، جغرافیدان، موسیقی‌دان،
ادیب و شاعر بود.

Ibn Sina was a scientist, omniscient, philosopher, physician, mathematician, astronomer, physicist, logician, geographer, musician, litterateur, and poet.

Ibn Sina war ein Wissenschaftler, allwissender , Philosoph, Arzt, Mathematiker, Astronom, Physiker, Logiker, Geograph, Musiker, Literaturwissenschaftler, und Dichter.

هر که دنیا خواهد، دانش آموزد و هر که آخرت
خواهد، در عمل کوشد." ابن سینا

„WER DAS DIESSEITS WILL, DER LERNT, UND WER DAS
JENSEITS WILL, VERSUCHT ZU HANDELN.“ AVICENNA

ابن سینا در این جمله کوتاه ولی ژرف، پیوند کسب دانش و موفقیت در دنیا را به تأمل می‌گیرد. به باور او، کسی که به دنیا پیشرفت و موفقیت دنیوی است، باید به دنیا افزایش دانش و مهارتهای خود باشد. با کسب دانش، افراد میتوانند به توانایهای شغلی و فردی خود تغییرات سودمندی ایجاد کنند

"نیک بخت ترین مردم کسی است که کردار را به سخاوت
پیاراید و گفتار به راستی." ابن سینا

Der glücklichste Mensch ist derjenige, der Großzügigkeit
in die Taten und Wahrheit in die Sprache bringt.“ Avicenna

این جمله بالارزش ابن سینا به یکی از بنیادی ترین کلیات اخلاقی
و کلید خوبیخواهی انسان اشاره می کند.

– هدف از نیک بخت ترین مردم در این جمله ابن سینا، وی به دنبال
تعریف فردی است که به سعادت و خوبیخواهی واقعی دست یافته است.
به نظر او، سعادت تنها به داشتن دارایی و مقام نیست، بلکه به داشتن
ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری نیک بستگی دارد. ابن سینا در این باور خود
به مفهوم سخاوت (دست و دل بازی) و راستی (بی آلایشی و درستی)
کردار و گفتار انسان تأکید می ورزد.

من در بین موجودات از گاو خیلی می ترسم، زیرا عقل ندارد
و شاخ هم دارد. ابن سینا

Unter den Lebewesen habe ich große Angst vor der Kuh, weil sie
keine Intelligenz hat und auch Hörner hat. Avicenna

ابن سینا، در این اندیشه خواسته به چند نکته اساسی زندگی اشاره کند
– بفکر وی: گاو، نمادی از قدرت خام و بی اختیار است. شاخهای گاو، نماد این قدرت و
توانایی آسیب رسانی هستند. ابن سینا با ترس از گاو، در واقع به ترس انسان از قدرت و
بی مهار و بی خرد اشاره می کند.
– ابن سینا با تأکید بر نبود خرد در گاو، به اهمیت خرد در هدایت و مهار قدرت، پافشاری
می نماید
– او می افزاید که انسان به نسبت داشتن خرد، قادر است بر غرایز و احساسات خود غلبه
کند، و از قدرت خود به شکل خردمندانه استفاده کند. برخلاف حیوانات مانند گاو، قابلیت
چنین تفوق را در خود ندارد
ابن سینا در این آموزش اخلاقی، هشدار را برای کسانی می دهد که به دنبال کسب قدرت
بی کران هستند. قدرت بدون فرزانگی و خرد، می تواند به نابودی خود و دیگران منجر گردد

خشک اندیشی در دانش و فلسفه مانند هرگور باوری دیگر،
نشانه خامی و بی‌مایگی است و همیشه به زیان حقیقت
تمام می‌شود. ابن سینا

Trockenes Denken ist in Wissenschaft und
Philosophie wie jeder andere blinde Glaube ein
Zeichen von Rohheit und Trägheit und endet immer mit
dem Verlust der Wahrheit. Avicenna

ابن سینا در این سخن ناب ، به اساسی ترین آفت‌های دانش و اندیشه اشاره می‌کند. او خشک‌اندیشی را نه تنها در دانش و فلسفه، بلکه در هرگونه باوری، زیان بخش می‌داند. ابن سینا اعتقاد داشت که: رفتار وکردار خشک اندیشی در راستی مسئله:
-ترس از تغییر باورها دارد . غرور و خودبینی را تقویت می بخشد.
-عدم آشنایی کافی با مسایل حیاتی دارد. مانع پیشرفت دانش و اندیشه میگردد. به زیان حقیقت تمام می شود، مسبب ایجاد اختلاف و تفرقه در زندگی می گردد. وجامعه را از رشد و پیشرفت باز می دارد.
ازین رو برای رسیدن به حقیقت، باید به همه اندیشه ها و دیدگاهها با ذهن باز گوش داد و آنها را نقد کرد.

"عشق، نیروی است که انسان را به سوی کمال می‌کشاند"
ابن سینا

„Liebe ist die Kraft, die einen Menschen zur Perfektion führt.“
Avicenna

ابن سینا در این جمله موجز ولی با انگیزه، به یکی از پراهمیت‌ترین نیروهای محرك انسان، یعنی عشق، پرداخته است. او باورمند است که عشق نه تنها یک احساس ساده و گذرا، بلکه یک نیروی قدرتمند است که انسان را به سوی رشد و تکامل سوق می‌دهد. بدون عشق انسان نمی‌تواند به کمال خود دست یابد.

به قومی مبتلا شدیم که فکرمی کنند خدا جز آنها،
کس دیگری راهدایت نکرده. ابن سینا

Wir haben uns mit einem Volk infiziert, das denkt,
dass Gott niemanden außer ihnen geführt hat. Avicenna

چون ابن سینا به منزلت یکی از بزرگ ترین فیلسوفان و دانشمندان اسلامی، نگاهی خردورزانه و گسترشده به جهان و انسان داشت. او بر اهمیت خردگرایی و مدارا تاکید می‌کرد و باور داشت که همه انسان‌ها قابلیت هدایت شدن به سوی حق را دارند.

– ابن سینا با این اندیشه، به شدت به خشک اندیشه‌ی مذهبی و توقع انحصار حقانیت بوسیله برخی گروه‌ها و اقوام انتقاد می‌کرد

– ابن سینا بر اهمیت مدارا در پیوند میان ادیان و مذاهب مختلف تاکید می‌کند . و بقین داشت که همه انسان‌ها، صرف نظر از دین و مذهب، دارای ارزش و کرامات انسانی هستند و حق دارند به سعادت و کمال برسند

– ابن سینا بالبراز این جمله کوتاه ، باوردارد که برای رسیدن به حقیقت، باید از جهت گیری های کورکورانه و باورهای پیشینی دست شست و به بررسی خردمندانه و منطقی مسائل پرداخت

گزارش همایش :

بنام خداوند مهر و روشنایی

نویسنده : دکتر بصیر کامجو

«ستاد پژوهشی هویت فرهنگی نیاکان» همایشی را در باب "میراث فکری ابن سینا"

بتاریخ 19 اکتوبر 2024 در هامبورگ آلمان برگزار کرد.

سخنرانان این همایش عبارت بودند از :

1 - دکتر امام الدین ستاروف سفیر کبیر تاجیکستان در برلین درمورد : " اهمیت شناخت هویت تاریخی ، فرهنگی و علمی تاجیکان و فارسی زبانان "

2 - دکتر بصیر کامجو پژوهشگر علوم فلسفی و سیاست درمورد : " خاستگاه علمی و شناخت فلسفی ابن سینا بزبان ساده "

3 - دوکتور روح الله امین پژوهشگر علم روانشناسی درمورد : « معرفت شناسی دانش ابن سینا پیرامون طب و روانشناسی »

4 - نصیر احمد احمدی کارشناس ادبیات زبان فارسی ، درمورد : " زندگی نامه ابن سینا بزبان فارسی "

5 - کارشناس علوم اسلامی خانم روبینا احمدی درمورد : زندگی نامه ابن سینا بزبان آلمانی "

6 - کارشناس ادبیات و شاعر آقای جلیل شبکیر پولادیان خوانش سروده نغزی درمورد " عظمت دانش ابن سینا "

7 - آقای معلم زاده پژوهشگر ، درمورد : " عقل و وحی در اندیشه ابن سینا"

8 - آقای عظیم کامجو پژوهشگر " ادلہ عقلانی ابن سینا برای اثبات وجود خدا بزبان انگلیسی "

вшرده ای از رویکرد های فکری و پژوهشی سخنرانان که در این همایش انعکاس یافت

بقرار ذیل اند :

ابن سینا، فرزانه جاویدان ، ستاره‌ای درخشان در آسمان اندیشه بشر است. در این برنامه، به گوشه‌ای از افکار ژرف و جهان‌شمول او پرداخته شد و اهمیت اندیشه‌های او در زمینه فلسفه، پزشکی و علوم دیگر انعکاس داده شد .

در تاریخ پیوسته خاستگاه معنوی فلسفه ابن سینا را وابسته به آموزش فلسفی یونان قدیم و اصول اسلامی می دانستند . مگر در این همایش بار اول تأکید بعمل آمد که آبخشور سومی فلسفه ابن سینا ، آموزش فلسفی ایران باستان است که شامل پنج بنیاد فکری (فلسفه زرتشتی ، زروانی ، میترائیسم ، مانیسم و مزدکیسم) می باشد.

شباخت های فلسفه ابن سینا و فلسفه زرتشتی :

- 1 - دوگانه نگری (وجود خیر و شر) که در هردو فلسفه ، جهان بدو نیروی خیر و شر تقسیم می شود
- 2 - اهمیت اخلاق در هردو فلسفه بالارزش است ، چنانکه کردار نیک ، پندار نیک و گفتار نیک سه اصل اخلاقی فلسفه زرتشتی است . و ابن سینا نیز اخلاق را یکی از اساسی ترین ابعاد زندگی انسان می داند .
- 3 - جایگاه انسان در هر دو فلسفه، خیلی بالارزش است . انسان در آموزش زرتشتی موجودی آزاد است که می تواند با انتخاب راه خیر، به کمال بررس و در آموزش ابن سینا نیز انسان به عنوان موجودی عاقل و دارای اراده آزاد معرفی می شود.
- 4 - هردو فلسفه بر اهمیت دانش و معرفت پافشاری دارند . فلسفه زرتشتی دانستن حقیقت آئینی و انجام وظایف آن از اهمیت ویژه برخوردار است . و ابن سینا نیز به دنبال شناخت حقیقت و دستیابی به کمالات انسانی از طریق دانش و فلسفه بود.

دوم - شباخت های فلسفه ابن سینا با بنیاد فکری زروانی :

- 1 - هر دو ، بنیاد فکری زروانی و فلسفه ابن سینا به نوعی یکتاپرستی را می پذیرند. در بنیاد فکری زروانی، زروان به عنوان خالق همه چیز مطرح می شود و در فلسفه ابن سینا، خداوند به عنوان علت اول و بی نهایت شناخته می شود.
- 2 - در بنیاد فکری زروانی، زمان به عنوان خالق اصلی همه چیز و اصل محرك جهان مطرح می شود. در فلسفه ابن سینا نیز زمان به عنوان یکی از مقولات اساسی وجود مطرح شده و در مباحث حرکت و تغییر نقش مهمی دارد.
- 3 - در فلسفه زروانی، خرد به عنوان ابزاری برای شناخت حقیقت مطرح می شود و در فلسفه ابن سینا نیز معرفت و خرد به عنوان ابزار اصلی شناخته می شود .

سوم - همانندی فلسفه میتراییسم و فلسفه ابن سینا :

- 1 - در میتراییسم، نور به عنوان نماد حقیقت، دانش و الهیت پیشکش می شود . ابن سینا نیز به نور و روشنایی به عنوان نماد معرفت و حقیقت نگاه می کرد .
- 2 - دوگانگی خیر و شر ، در فلسفه میتراییسم و فلسفه ابن سینا، به نوعی به وجود دو اصل خیر و شر اعتقاد دارند.
- 3 - در فلسفه ابن سینا اخلاق و فضیلت از جایگاه ویژه ای برخوردار است و ابن سینا به گفتگو درباره فضایل اخلاقی و راه های رسیدن به کمال اخلاقی پرداخته است. در میتراییسم، اخلاق و فضیلت از اهمیت بالایی برخوردار است .

چهارم - شباهت‌های کلی بین فلسفه ابن سینا و فلسفه مانی :

۱ - هر دو فلسفه بر اهمیت معرفت و شناخت حقیقت تاکید دارند. ابن سینا به دنبال رسیدن به معرفت حقه از طریق عقل و استدلال است و مانی نیز به دنبال شناخت ماهیت خیر و شر و راه رهایی از بند ماده است.

۲ - هرچند ابن سینا به طور کلی یک فیلسوف یکتا پرست است، اما در برخی از آثارش از مفاهیمی استفاده می‌کند که می‌توان آن‌ها را نشانه‌ای از نوعی دوگانه‌انگاری تلقی کرد. برای مثال، تمایز بین عالم ماده و عالم مجرد در فلسفه ابن سینا شباهتی به دوگانه‌انگاری مانی دارد.

۳ - هر دو فلسفه بر اهمیت اخلاق و عمل صالح تاکید دارند. ابن سینا سعادت انسان را در رسیدن به کمال اخلاقی می‌داند و مانی نیز به پیروان خود توصیه می‌کند که از شر دوری نمایند و به سوی نور حرکت کنند.

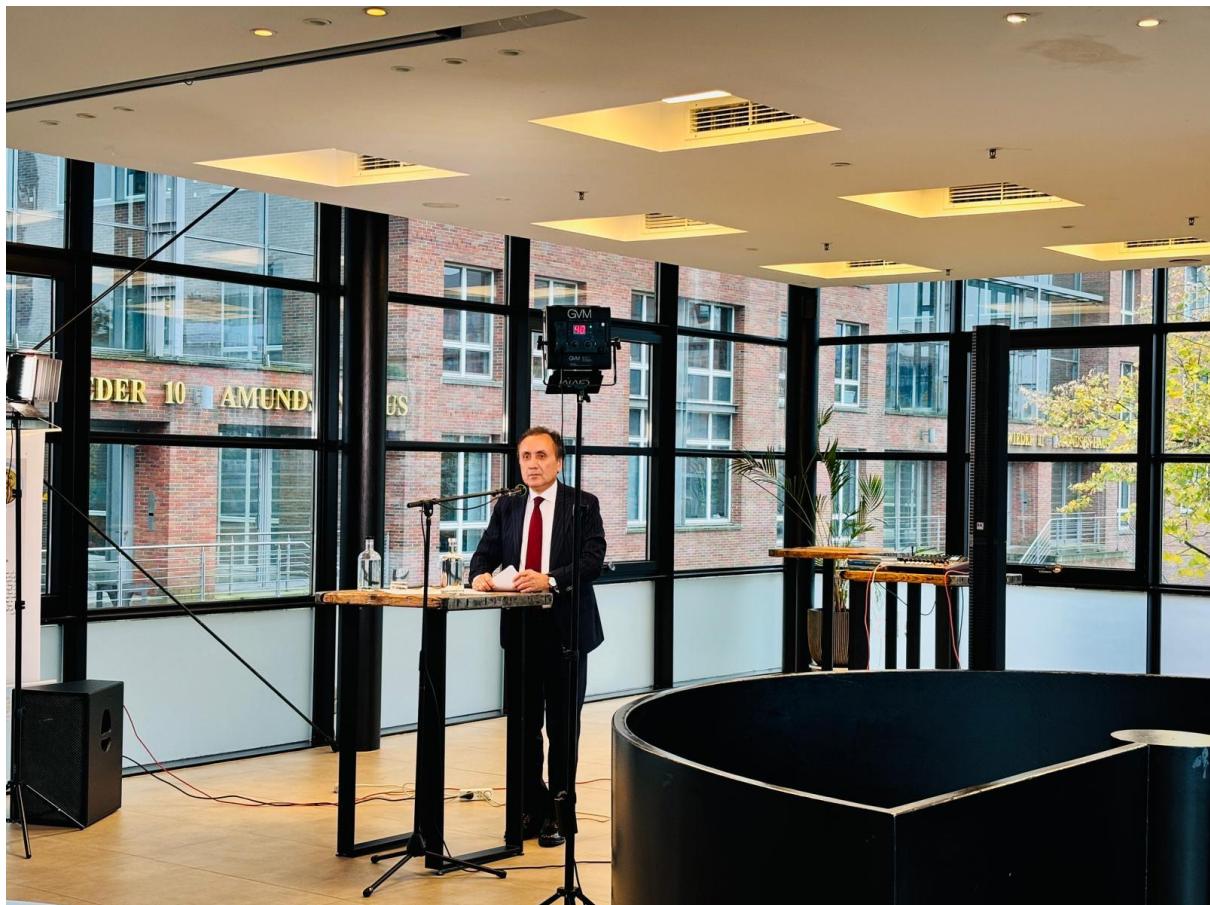
پنجم - شباهت‌های کلی میان فلسفه ابن سینا و مزدکیسم :

۱ - هر دو اندیشه به نوعی بر اهمیت عدالت اجتماعی و رفع نابرابری تاکید دارند. ابن سینا در آثار خود به عدالت به عنوان یکی از فضایل اخلاقی اشاره می‌کند و مزدک نیز به طور مشخص به برابری اجتماعی و تقسیم اموال تاکید دارد.

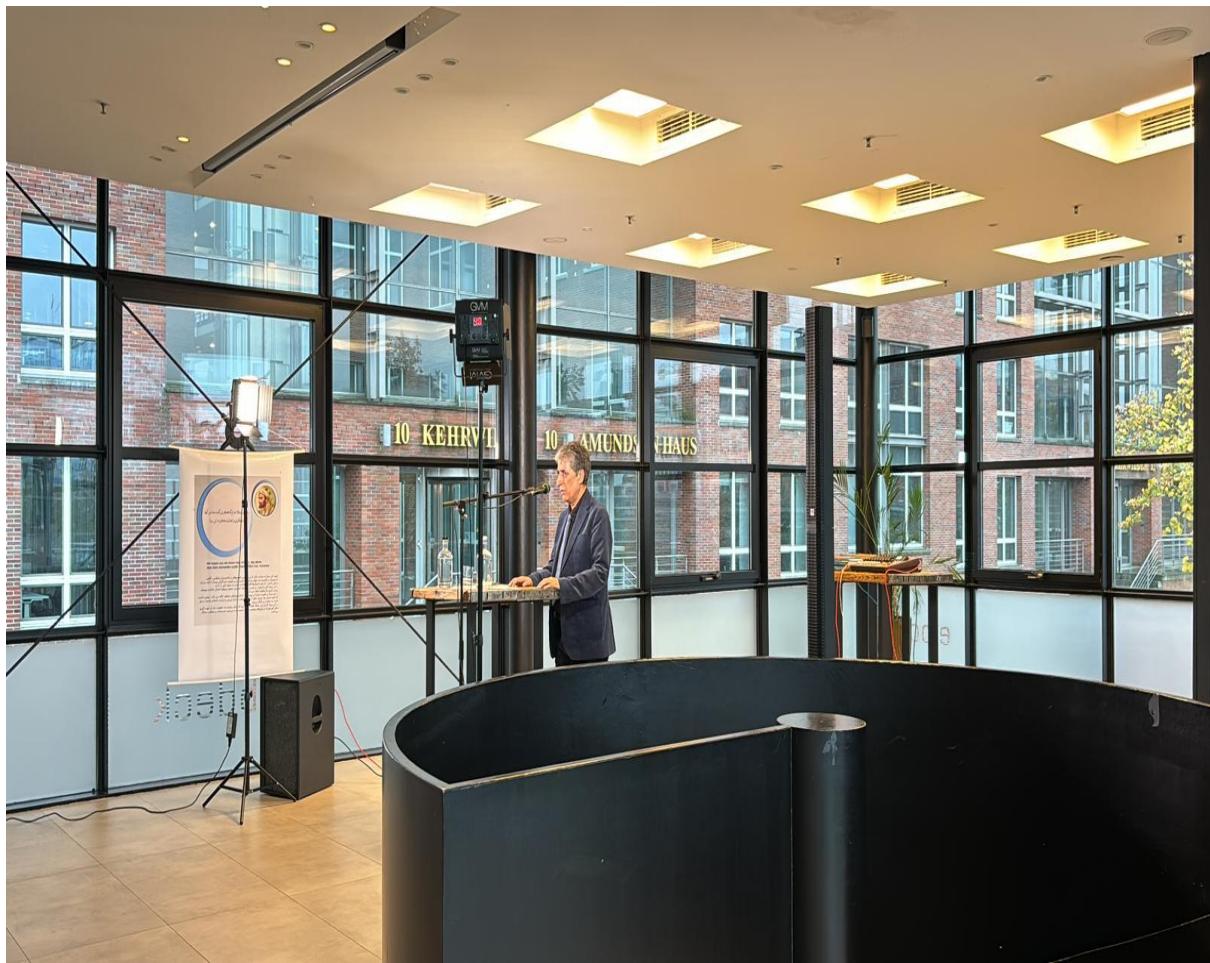
۲ - هر دو اندیشه به دنبال نوعی معرفت و شناخت هستند. ابن سینا به دنبال رسیدن به معرفت حقه از طریق عقل و استدلال است و مزدک نیز به دنبال شناختی است که به او امکان دهد راه درست را بیابد.

۳ - هر دو اندیشه به نوعی نگاه انتقادی به وضع موجود اجتماعی دارند. ابن سینا به برخی از نابرابری‌های اجتماعی انتقاد می‌کند و مزدک نیز به شدت به نظام اجتماعی زمان خود انتقاد دارد.

ابن سینا با نگاهی عمیق به هستی، به ما آموخت که چگونه با تعقل و خرد، به شناخت حقیقت برسیم. او همچنین به ما نشان داد که علم و دین نه تنها متناقض نیستند، بلکه مکمل یکدیگرند. میراث گرانبهای ابن سینا، وظیفه ما را برای خواندن و ترویج اندیشه‌های او دوچندان می‌کند. امید است که با الهام از این حکیم بزرگ، بتوانیم به سوی آینده‌ای روشن‌تر و انسانی‌تر حرکت کنیم.

دکتر امام الدین ستاروف ، سفیر کبیر جمهوری تاجیکستان در برلین

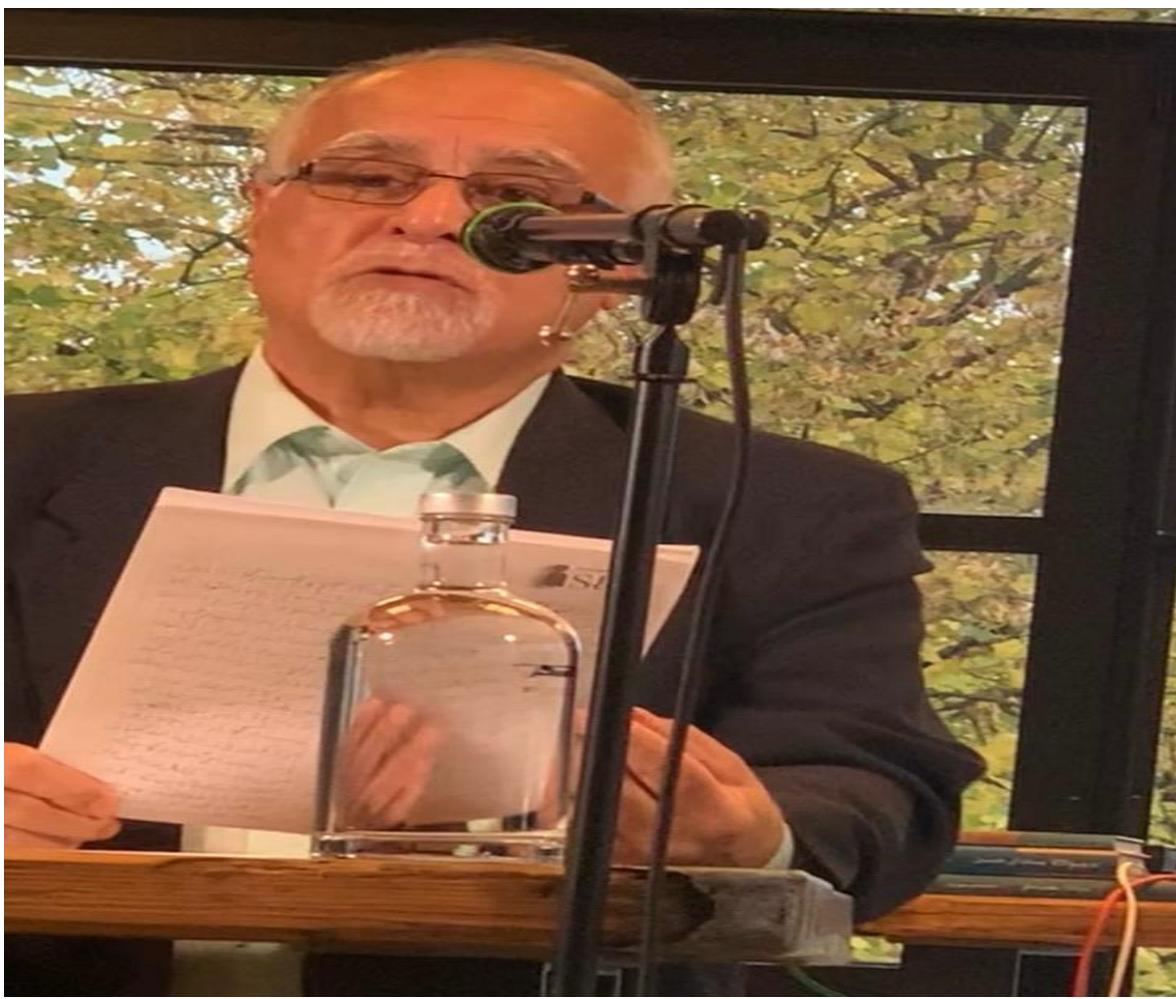
دکتر بصیر کامجو ، نویسنده و پژوهشگر علوم فلسفی و سیاست

عظمیم کامجو ، پژوهشگر تاریخ و فلسفه

سخنران رویینا احمدی ، کار شناس علوم اجتماعی و اسلام

شبگیرپولادیان ، کارشناس ادب فارسی و شاعر

معلم زاده ، پژوهشگر علوم دینی

دکتر روح الله امین. نویسنده، پژوهشگر، روانشناس

